

STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH w Szkole Nauki Jazdy „Łukasz i Marek” ul. Pieszka 1, 51-109 Wrocław *wersja zupełna*

Metryka dokumentu	
Klauzula poufności	Wewnętrzne
Data obowiązywania	Bezterminowo
Właściciel	Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” - Łukasz Brodziak
Autor	Łukasz Brodziak
Użytkownicy	Pracownicy Firmy
Zatwierdzenie/data	

Historia zmian			
Data	Wersja	Opis	Autor
01.10.2024	1.0	Utworzenie dokumentu	
	0.2	Aktualizacja dokumentu	

PREAMBUŁA

Każdy człowiek ma prawo do życia w środowisku wolnym od przemocy. Celem polityki ochrony małoletnich przed krzywdzeniem oraz naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników *Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” - Łukasz Brodziak* jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.

Standardy ochrony dziecka uznajemy za element niezbędny do tworzenia środowiska bezpiecznego i przyjaznego dzieciom. Większa świadomość zagrożeń pozwala efektywniej im zapobiegać i w konsekwencji skuteczniej tworzyć środowisko wolne od czynników, które mogą doprowadzić do naruszenia praw dziecka. Standardy dają pracownikom jasność w zakresie zachowań niedozwolonych względem dzieci, jak również w sposób przejrzysty informują o oczekiwanej reakcji w przypadku obaw o ich bezpieczeństwo.

Pracownicy Szkoły nauki jazdy *„Łukasz i Marek”* traktują dziecko z szacunkiem oraz uwzględniają jego potrzeby. Realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych szkoły oraz swoich kompetencji.

Spis treści

PREAMBUŁA	2
Spis treści.....	3
1. STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNICH.....	4
1.1. Postanowienia ogólne	4
1.2. Podstawy prawne polityki ochrony małoletnich w Szkole nauki jazdy	4
1.3. Definicje użyte w polityce.....	4
2. CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETNICH	5
3. POLITYKA DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM – Procedury w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego	6
4. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL-MAŁOLETNI ORAZ MAŁOLETNI-MAŁOLETNI	7
5. ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNICH	7
6. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA.....	7
7. ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	8
8. ZASADY AKTUALIZACJI I MONITOROWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH	8
9. ZASADY UDPSTĘPIANIA STANDARDÓW OPIEKUNOM ORAZ PRACOWNIKOM.....	8
10. ZAPISY KOŃCOWE.....	8
11. ZAŁĄCZNIKI DO STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH	9
11.1. Załącznik nr 1	9
11.2. Załącznik nr 2	11
11.3. Załącznik nr 3	12
11.4. Załącznik nr 4	13
11.5. Załącznik nr 5	16
11.6. Załącznik nr 6	17
11.7. Załącznik nr 7	18
11.8. Załącznik nr 8	19
11.9. Załącznik nr 9	20
11.10. Załącznik nr 10	21

1. STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH

1.1. Postanowienia ogólne

1. Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” ustanowiła i wprowadziła Standardy Ochrony Małoletnich.
2. Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” przeszkoliła personel w celu zapobiegania krzywdzeniu dzieci. Personel rozwija swoje kompetencje w zakresie rozpoznawania czynników krzywdzenia małoletnich i zapobiegania krzywdzeniu.
3. W Szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek” funkcjonują procedury zgłaszania podejrzenia oraz podejmowania interwencji w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dziecka.
4. Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” monitoruje i weryfikuje zgodność podejmowanych działań z uregulowaniami zawartymi w niniejszych Standardach Ochrony Małoletnich.

1.2. Podstawy prawne polityki ochrony małoletnich w Szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek”

5. Ustawa z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 ze zm.);
6. Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2023 poz. 1606);
7. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 poz. 1249);
8. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (Dz. U. z 2020 r. poz. 1138, ze zm.);
9. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 (Dz.U. z 1991 Nr 120 poz. 1138 ze zm.)

1.3. Definicje użyte w polityce

Dziecku, małoletnim – należy przez to rozumieć osobę wpisaną na listę uczestników Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” do ukończenia 18. roku życia.

Ośrodku – należy przez to rozumieć
Szkola nauki jazdy „Łukasz i Marek” Łukasz Brodziak
ul. Piesza 1, 51-109 Wrocław
NIP: 8992150898 (zwana także: Szkoła nauki jazdy, OSK),

Krzywdzeniu dziecka - należy przez to rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę, w tym pracownika ośrodka, lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Krzywdzenie dziecka to każde działanie lub bezczynność jednostek, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, który deprymuje równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłóca ich optymalny rozwój. Krzywdzeniem jest:

przemoc fizyczna – jest to celowe uszkodzenie ciała, zadawanie bólu lub groźba uszkodzenia ciała. Skutkiem przemocy fizycznej mogą być m.in. złamania, siniaki, rany cięte, poparzenia, obrażenia wewnętrzne. Przemoc fizyczna powoduje lub może spowodować utratę zdrowia lub zagrażać życiu;

przemoc emocjonalna – to powtarzające się poniżanie, upokarzanie i ośmieszanie dziecka, nieustanna krytyka, wciąganie dziecka w konflikt dorosłych, manipulowanie nim, brak odpowiedniego wsparcia, stawianie dziecku wymagań i oczekiwań, którym nie jest ono w stanie sprostać;

przemoc seksualna – to angażowanie dziecka w aktywność seksualną przez osobę dorosłą. Wykorzystywanie seksualne odnosi się do zachowań z kontaktem fizycznym (np. dotykanie dziecka, współżycie z dzieckiem) oraz zachowania bez kontaktu fizycznego (np. pokazywanie dziecku materiałów pornograficznych lub wykorzystanie dziecka do ich produkcji, podglądanie, ekshibicjonizm);

zaniedbanie – to niezaspokajanie potrzeb dziecka niezbędnych dla jego prawidłowego rozwoju - potrzeb związanych z odżywianiem, ubiorem, schronieniem, higieną, opieką medyczną, kształceniem, jak też z psychiczną sferą dziecka, brak dozoru nad wypełnianiem obowiązku szkolnego.

spójność informacji (integralność informacji) – właściwość informacji polegająca na tym, że nie zostały one zmienione lub zniszczone w nieautoryzowany sposób.

incydent bezpieczeństwa informacji – jakiekolwiek zdarzenie, które zagroziło chociaż jednej z cech bezpieczeństwa, czyli dostępności, poufności lub spójności,

pozostałe dane – dane które nie mieszczą się w zakresie definicji DO.

Opiekun małoletniego – należy przez to rozumieć osobę uprawnioną do reprezentacji małoletniego, w szczególności jego rodzica lub opiekuna prawnego (przedstawiciel ustawowy) posiadającego pełnię władzy rodzicielskiej. W myśl niniejszego dokumentu opiekunem jest również rodzic zastępczy.

Osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich – należy przez to rozumieć wyznaczonego przez właściciela Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” pracownika sprawującego nadzór nad realizacją Standardów Ochrony Małoletnich w placówce.

Pracownik/personel - należy przez to rozumieć osobę zatrudnioną przez Szkołę nauki jazdy „Łukasz i Marek” bez względu na formę zatrudniania.

Wizerunek - wizualne ukazanie zespołu charakterystycznych dla danej osoby cech fizycznych, poprzez które uzyskuje się wyobrażenie o jej wyglądzie, umożliwiające zidentyfikowanie danej osoby jako konkretną jednostkę fizyczną

2. CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIICH

1. Personel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” zna czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia małoletnich i w ramach wykonywania swoich obowiązków zwracają na nie uwagę np. takie jak:
 - a) małoletni jest często brudny, nieprzyjemnie pachnie;
 - b) małoletni kradnie jedzenie, pieniądze itp.;
 - c) małoletni jest głodny;
 - d) nie otrzymuje potrzebnej mu opieki medycznej, słabo widzi itp.;
 - e) małoletni nie ma odzieży i butów dostosowanych do warunków atmosferycznych;
 - f) małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, ugryzienia, rany), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić. Obrażenia są w różnej fazie gojenia;
 - g) boi się rodzica lub opiekuna prawnego, boi się przed powrotem do domu;
 - h) małoletni wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła;
 - i) małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony, depresyjny itp. lub zachowuje się agresywnie, buntuje się, samo okalecza się itp.;
 - j) nadmiernie szuka kontaktu z dorosłym (tzw. „lepkość” małoletniego);
 - k) nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małoletnie;
 - l) małoletni mówi o przemocy lub seksualności.
2. Zatrudnienie pracowników Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” następuje z poszanowaniem zasad bezpiecznej rekrutacji personelu, które stanowią **Załącznik nr 1** do niniejszych Standardów.

3. Pracownicy placówki znają i postępują wedle ustanowionych zasad bezpiecznych relacji personel – dziecko oraz małoletni – małoletni. Zasady stanowią **Załącznik nr 4** oraz **Załącznik nr 5** do niniejszego dokumentu.
4. Personel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” zna także zasady interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletniego przez osoby trzecie, rówieśników i opiekunów stanowiące **Załącznik nr 8, 9, 10** niniejszego dokumentu

3. POLITYKA DZIECI PRZED KRZYWDZENIEM – Procedury w przypadku podejrzenia krzywdzenia lub posiadania informacji o krzywdzeniu małoletniego

1. W przypadku podjęcia przez pracownika Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i przekazania uzyskanej informacji właścicielowi Szkoły nauki jazdy i osobie odpowiedzialnej za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem.
2. W przypadku, gdy podejrzenie dotyczy sytuacji występującej poza obszarem oddziaływania Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” i bez związku z jego działaniami właściciel OSK przekazuje stosowną informację policji.
3. Po uzyskaniu informacji, gdy podejrzenie dotyczy sytuacji występującej na obszarze ośrodka i w związku z jego działaniami właściciel OSK wzywa opiekunów małoletniego, którego krzywdzenie podejrzewa i informuje ich o podejrzeniu.
4. Wyznaczona przez właściciela Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” osoba sporządza opis zdarzenia oraz opracowuje plan pomocy małoletniemu i zapobiegania podobnym zdarzeniom w przyszłości.
5. Plan pomocy małoletniemu powinien zawierać wskazania dotyczące:
 - a) podjęcia przez Szkołę nauki jazdy „Łukasz i Marek” działań w celu zapewnienia małoletniemu bezpieczeństwa, w tym zgłoszenie podejrzenia krzywdzenia do odpowiedniej instytucji,
 - b) wsparcia, jakie zaoferuje małoletniemu Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek”
6. W bardziej skomplikowanych przypadkach (dotyczących np. wykorzystywania seksualnego lub znęcania się fizycznego i psychicznego o dużym nasileniu) właściciel Szkoły Nauki Jazdy, po zawiadomieniu policji powołuje zespół interwencyjny, w skład którego mogą wejść specjaliści oraz inni pracownicy mający wiedzę na temat skutków krzywdzenia małoletnich.
7. Zespół interwencyjny sporządza plan pomocy małoletniemu, spełniający wymogi określone w § 3 pkt 6 niniejszych Standardów, na podstawie opisu osoby zgłaszającej oraz uzyskanych przez członków zespołu informacji przygotowuje rozwiązania mające zapobiec podobnym zdarzeniom w przyszłości.
8. W przypadku gdy podejrzenie krzywdzenia zgłoszą rodzice/opiekunowie małoletniego, właściciel OSK jest zobowiązany zawiadomić policję i powołać zespół interwencyjny.
9. Zespół, o którym mowa w punkcie 6, zaprasza rodziców/opiekunów małoletniego klienta na spotkanie wyjaśniające, podczas którego może zaproponować zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania sporządza się protokół.
10. Z przebiegu interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi **Załącznik nr 3** do niniejszych Standardów. Kartę tę załącza się do dokumentacji prowadzonej przez osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich przed krzywdzeniem w Szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek”.
11. Wszyscy pracownicy ośrodka i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu małoletniego lub informacje z tym związane, są zobowiązani do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

4. ZASADY BEZPIECZNYCH RELACJI PERSONEL-MAŁOLETNI ORAZ MAŁOLETNI-MAŁOLETNI

1. Pracownicy Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” znają i stosują zasady bezpiecznych relacji między personelem a małoletnimi stanowiące **załącznik nr 4**. Zasady bezpiecznych relacji z małoletnim określają, jakie zachowania i praktyki są dopuszczalne, a jakie niepożądane w pracy z małoletnimi. W przypadku każdej interakcji z małoletnim personel szanuje godność małoletniego oraz ma na względzie jego bezpieczeństwo.
2. Personel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” zna i stosuje zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi stanowiące **załącznik nr 5**. Zasady bezpiecznych relacji między małoletnimi określają, jakie zachowania i praktyki są dopuszczalne, a jakie niepożądane w pracy z małoletnimi. Personel placówki zaznajamia małoletnich w przystępny dla nich sposób z zasadami bezpiecznych relacji między małoletnimi. W przypadku każdej interakcji małoletniego z małoletnim personel placówki dba o to, by zapewnić każdemu z małoletnich bezpieczeństwo oraz poszanowanie jego godności.

5. ZASADY OCHRONY DANYCH OSOBOWYCH MAŁOLETNI

1. Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” zachowuje najwyższe standardy ochrony danych osobowych małoletnich stosownie do obowiązujących przepisów prawa.
2. W OSK wprowadzono Politykę ochrony danych osobowych osób fizycznych.
3. Dokumentacja dotycząca ochrony danych osobowych została opracowana zgodnie z wymogami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 Europejskiego i Rady (UE) nr 2016/679 z 27.04.2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
4. Dane osobowe małoletnich udostępnianie są jedynie podmiotom uprawnionym.
5. Personel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” obowiązany jest do zachowania w poufności informacji dotyczących zdrowia, potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, możliwości psychofizycznych, seksualności, orientacji seksualnej, pochodzenia rasowego lub etnicznego, poglądów politycznych, przekonań religijnych lub światopoglądowych małoletnich. Obowiązek nie obejmuje sytuacji zagrożenia zdrowia małoletniego.
6. Osoby upoważnione do przetwarzania danych osobowych przetwarzanych przez Szkołę nauki jazdy „Łukasz i Marek” posiadają upoważnienie do ich przetwarzania danych osobowych.
7. W szkole wdrożono odpowiednią procedurę postępowania i środki techniczne na wypadek wystąpienia naruszenia ochrony danych osobowych.

6. ZASADY OCHRONY WIZERUNKU DZIECKA

1. Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” utrzymuje najwyższe standardy ochrony wizerunku małoletnich wedle obowiązujących przepisów prawa. OSK szanuje prawo do prywatności każdego małoletniego.
2. Personel OSK zobowiązuje się do chronienia wizerunku dziecka.
3. Dzielenie się zdjęciami i filmami aktywności Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” służy celebrowaniu sukcesów małoletnich, dokumentowaniu naszych działań i zawsze ma na uwadze bezpieczeństwo małoletnich klientów.
4. Zdjęcia, filmy, nagrania nie mogą przedstawiać małoletnich w sytuacjach ich ośmieszających lub poniżających. Niedozwolone jest utrwalanie wizerunku nagich bądź roznegliżowanych małoletnich.
5. Utrwalanie wizerunku małoletniego (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu) bądź umożliwianie jego utrwalania na terenie Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” bez pisemnej zgody opiekuna prawnego małoletniego jest niedozwolone.
6. Upublicznienie wizerunku małoletniego utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, film, nagranie głosu) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.

7. Pracownik Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” każdorazowo informuje opiekuna małoletniego o sposobie wykorzystania wizerunku dziecka (zdjęć, nagrań, filmów) oraz o ryzyku związanym z publikacją wizerunku dziecka. Opiekun małoletniego może żądać informacji o sposobie przechowywania ww. danych.
8. Jeżeli wizerunek małoletniego składa się na wycinek większej całości, jak np.: zgromadzenie, krajobraz, impreza publiczna, zgoda opiekuna na utrwalanie wizerunku małoletniego nie jest konieczna.
9. Materiały zawierające wizerunek dzieci przechowywane są w miejscu niedostępnym dla osób postronnych.

7. ZASADY BEZPIECZNEGO KORZYSTANIA Z INTERNETU I URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

1. Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” nie zapewnia dostępu do Internetu w postaci stanowisk komputerowych ani ogólnodostępnej sieci Wi-Fi. Na terenie OSK dostęp małoletniego do Internetu możliwy jest wyłącznie na zasadach ogólnych, w zależności od posiadanych przez niego możliwości technicznych.
2. Szkoła nauki jazdy „Łukasz i Marek” zapewnia stały dostęp do materiałów edukacyjnych, dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu w kontekście relacji z małoletnimi klientami.

8. ZASADY AKTUALIZACJI I MONITOROWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

1. Właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” wyznacza Łukasza Brodziak jako osobę odpowiedzialną za Standardy Ochrony Małoletnich w OSK.
2. Osoba odpowiedzialna monitoruje realizację Standardów Ochrony Małoletnich, reaguje na sygnały naruszenia Standardów oraz prowadzi rejestr zgłoszeń.
3. Raz na rok osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich w placówce przeprowadza ankietę monitorującą poziom realizacji Standardów. Ankieta stanowi **Załącznik nr 7**
4. Osoba odpowiedzialna analizuje wypełnione przez pracowników placówki ankiety. Na podstawie ww. ankiet, osoba odpowiedzialna za Standardy Ochrony Małoletnich proponuje zmiany w niniejszym dokumencie.
5. Właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz Brodziak” wprowadza do Standardów Ochrony Małoletnich konieczne zmiany, po zapoznaniu się z propozycjami sporządzonymi przez osobę odpowiedzialną za Standardy i ogłasza je pracownikom.

9. ZASADY UDPSTEPNIANIA STANDARDÓW OPIEKUNOM ORAZ PRACOWNIKOM.

1. Dokument „Standardy Ochrony Małoletnich” jest dokumentem wewnętrznym ogólnodostępnym w Szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek” dla personelu, małoletnich oraz ich opiekunów.
2. Dokument publikowany jest na stronie internetowej ośrodka oraz wywieszony jest w miejscu widocznym w Szkole nauki jazdy.
3. Opiekunowie potwierdzają zapoznanie się ze Standardami lub wprowadzonymi w nich zmianami wypełniając oświadczenie stanowiące **Załącznik nr 7**.

10. ZAPISY KOŃCOWE.

1. Standardy Ochrony Małoletnich wchodzi w życie z dniem ich ogłoszenia.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników Szkoły nauki jazdy na tablicach ogłoszeń, za pomocą służbowych adresów e-mail oraz strony internetowej ośrodka.

11. ZAŁĄCZNIKI DO STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH

11.1. Załącznik nr 1

ZASADY BEZPIECZNEJ REKRUTACJI PRACOWNIKÓW SZKOŁY NAUKI JAZDY „ŁUKASZ I MAREK”

1. Nadrzędnym celem przy zatrudnianiu personelu ośrodka jest zapewnienie małoletnim ochrony ich praw i bezpieczeństwa.
2. Personel Szkoły nauki jazdy musi posiadać adekwatne kwalifikacje do pracy z małoletnimi. W takim przypadku właściciel OSK może żądać informacji kandydata/kandydatki w zakresie:
 - a) wykształcenia,
 - b) kwalifikacji zawodowych,
 - c) przebiegu dotychczasowego zatrudnienia,
3. Właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” może poprosić kandydata/kandydatkę o przedstawienie referencji z poprzednich miejsc zatrudnienia lub o podanie kontaktu do osoby, która takie referencje może wystawić. Podstawą dostarczenia referencji lub kontaktu do byłych pracodawców jest zgoda kandydata/kandydatki. Niepodanie tych danych w świetle obowiązujących przepisów nie powinno rodzić dla tej osoby negatywnych konsekwencji w postaci np. odmowy zatrudnienia wyłącznie w oparciu o tę podstawę.
4. Właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” przed zatrudnieniem kandydata/kandydatki uzyskuje jego/jej dane osobowe, w tym dane potrzebne do sprawdzenia danych w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym – Rejestr z dostępem ograniczonym.
5. Aby sprawdzić osobę w Rejestrze potrzebne są następujące dane kandydata/kandydatki:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) data urodzenia,
 - c) PESEL,
 - d) nazwisko rodowe,
 - e) imię ojca,
 - f) imię matki
6. Wydruk z Rejestru przechowuje się w aktach osobowych pracownika lub analogicznej dokumentacji dotyczącej osoby zatrudnionej w oparciu o umowę cywilnoprawną.
7. Właściciel Szkoły nauki jazdy przed zatrudnieniem kandydata/kandydatki uzyskuje od kandydata/kandydatki informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii, lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego.
8. Jeżeli osoba posiada obywatelstwo inne niż polskie, wówczas powinna przedłożyć również informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla ww. celów.
9. Od kandydata/kandydatki – osoby posiadającej obywatelstwo inne niż polskie – właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” pobiera również oświadczenie o państwie lub państwach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej.
10. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności, nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas kandydat/kandydatka zobowiązani są złożyć pod rygorem odpowiedzialności karnej oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie byli prawomocnie skazani w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu

karnego oraz w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec nich innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuścili się takich czynów zabronionych oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.

11. Pod oświadczeniami składanymi pod rygorem odpowiedzialności karnej składa się oświadczenie o następującej treści: „Jestem świadomy/-a odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Oświadczenie to zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.
12. Właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” jest zobowiązany do domagania się od osoby zatrudnianej na stanowisku nauczyciela zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego.
13. W przypadku niemożliwości przedstawienia zaświadczenia z Krajowego Rejestru Karnego właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” uzyskuje od kandydata/kandydatki oświadczenie o niekaralności oraz o toczących się postępowaniach przygotowawczych, sądowych i dyscyplinarnych wzór oświadczenia stanowi **załącznik nr 2**.

11.2. Załącznik nr 2

OŚWIADCZENIE

.....
miejscowość, data

Ja,, posiadający/-a numer PESEL,
oświadczam, że nie byłem/-am skazany/-a za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności
lub przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne
postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

Ponadto oświadczam, że zapoznałem/-am się z zasadami ochrony małoletnich obowiązującymi
w Szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek” i zobowiązuję się do ich przestrzegania.

.....
Podpis

11.3. Załącznik nr 3

KARTA INTERWENCJI – WZÓR

Imię i nazwisko małoletniego			
Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)			
Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia			
Opis podjętych działań	Data:	Działanie:	
Spotkania z opiekunami małoletniego klienta	Data:	Opis spotkania:	
Forma podjętej interwencji	zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa		inny rodzaj interwencji (jaki?):
Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji			
Wyniki interwencji – działania organów wymiaru sprawiedliwości (jeśli placówka uzyskała informacje o wynikach działania placówki lub działania rodziców)	Data:	Działanie:	

11.4. Załącznik nr 4

ZASADY BEZPIECZNYCH REALCJI MIĘDZY PERSONELEM A MAŁOLETNIAMI W SZKOLE NAUKI JAZDY „ŁUKASZ I MAREK”

I Postanowienia ogólne

1. Celem wszelkich działań podejmowanych przez personel placówki jest dobro i bezpieczeństwo małoletnich.
2. Personel odnosi się do małoletnich z należyтым szacunkiem, mając na uwadze ich godność oraz indywidualne potrzeby. Personel placówki nie różnicuje małoletnich ze względu na wiek, rasę, kolor skóry, pochodzenie etniczne, płeć, niepełnosprawność, język, religię, poglądy polityczne, status majątkowy, orientację seksualną, poziom umiejętności.
3. Personel dba o to, aby nie narażać małoletniego na sytuacje upokarzające lub zawstydzające.
4. Stosowanie przemocy wobec małoletnich w jakiejkolwiek formie jest nieakceptowalne, dotyczy to również wykorzystywania wobec dziecka relacji władzy lub przewagi fizycznej.
5. Stosowanie zasad bezpiecznych relacji personelu z małoletnimi jest obligatoryjne dla wszystkich pracowników bez względu na formę ich zatrudnienia.
6. Personel potwierdza zapoznanie się z niniejszymi zasadami w formie oświadczenia.

II Zasady komunikacji z małoletnimi

1. Personel komunikuje się z małoletnimi w wyrażając szacunek, wykazując zrozumienie i empatię wobec uczuć i potrzeb małoletnich.
2. Komunikacja z małoletnimi powinna być jasna, zrozumiała i dostosowana do wieku, poziomu rozwoju każdego małoletniego oraz sytuacji.
3. Personel aktywnie słucha małoletnich, i udzielać mu odpowiedzi adekwatnych do jego wieku i danej sytuacji.
4. Personel informuje małoletniego o podejmowanych decyzjach jego dotyczących, biorąc pod uwagę jego oczekiwania.
5. Personel ma szanować prawo małoletniego do prywatności; jeśli konieczne jest odstępnie od zasady poufności, aby chronić małoletniego, należy wyjaśnić mu to najszybciej jak to możliwe; jeśli pojawi się konieczność porozmawiania z małoletnim na osobności, należy zostawić uchylone drzwi do pomieszczenia i zadbać, aby być w zasięgu wzroku innych; można też poprosić drugiego pracownika o obecność podczas takiej rozmowy,
6. Zapewniać małoletnich, że jeśli czują się niekomfortowo w jakiejś sytuacji, wobec konkretnego zachowania czy słów, mogą o tym powiedzieć nauczycielowi/pracownikowi Szkoły nauki jazdy lub wskazanej osobie i mogą oczekiwać odpowiedniej reakcji i/lub pomocy.
7. Personelowi zabrania się:
 - a) zawstydzania, upokarzania, lekceważenia i obrażania małoletniego oraz podnoszenia głosu na małoletniego w sytuacji innej, niż wynikająca z bezpieczeństwa małoletniego lub innych osób;
 - b) ujawniania informacji wrażliwych dotyczących małoletniego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych osób; obejmuje to wizerunek, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej;
 - c) zachowywania się w obecności małoletnich w sposób niestosowny; obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małoletniego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).

III Zasady interakcji z dzieckiem

1. Personel zobowiązany jest do:
 - a) doceniać i szanować wkład nieletniego w podejmowane działania, aktywnie go angażować i traktować równo bez względu na jego płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd;
 - b) unikać faworyzowania małoletnich.
2. Personelowi zabrania się:
 - a) nawiązywania z małoletnim jakichkolwiek relacji romantycznych lub seksualnych, składania mu propozycji o nieodpowiednim charakterze; obejmuje to także seksualne komentarze, żarty, gesty oraz udostępnianie nieletnim treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę,
 - b) utrwalania wizerunku nieletniego (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych; dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków małoletnich, jeśli właściciel Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” nie został o tym poinformowany, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów oraz samych małoletnich,
 - c) proponowania nieletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych, nielegalnych substancji, jak również używania ich w obecności małoletnich,
 - d) przyjmowania pieniędzy, prezentów od nieletnich, od rodziców/opiekunów małoletnich.
3. Wchodzenia w relacje jakiegokolwiek zależności wobec nieletniego lub jego rodziców/opiekunów, zachowywania się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
4. Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być raportowane właścicielowi Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek”. Jeśli pracownik jest ich świadkiem, zobowiązany jest reagować stanowczo, ale z wyczuciem, aby zachować godność osób zainteresowanych.
5. Jakiegokolwiek przemocowe działanie wobec małoletniego jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z nieletnim może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby małoletniego w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego małoletniego może być nieodpowiednie wobec innego.
6. Pracownik zobowiązany jest:
 - a) kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję małoletniego, pytając go o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy jego dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małoletniego lub osoby trzecie;
 - b) być zawsze przygotowanym na wyjaśnienie swoich działań;
 - c) zachować szczególną ostrożność wobec małoletniego, który doświadczył nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania; takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że będzie on dążył do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi; w takich sytuacjach pracownik powinien reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.
7. Pracownikowi zabrania się:
 - a) bicia, szturchnięcia, popychania oraz naruszania integralności fizycznej małoletniego w jakikolwiek inny sposób;
 - b) dotykania małoletniego w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny,
 - c) angażowania się w takie aktywności jak łaskotanie, udawane walki z małoletnim czy brutalne zabawy fizyczne.
8. Kontakt fizyczny z nieletnim musi być jawny, nieukrywany, nie może wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją, ani wynikać z relacji władzy. Jeśli pracownik będzie świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub małoletnich klientów, zobowiązany jest zawsze poinformować o tym wyznaczoną osobę odpowiedzialną i dyrektora) i/lub postępować zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.

IV Zasady kontaktu z dzieckiem poza placówką

1. Kontakty personelu z małoletnimi co do zasady ograniczają się do godzin pracy i dotyczą aspektów związanych z edukacją lub nauką jazdy.
2. Personelowi zabrania się zapraszania małoletnich do swojego miejsca zamieszkania, spotykania się z nimi poza godzinami pracy; obejmuje to także kontakty z małoletnimi poprzez prywatne kanały komunikacji (prywatny telefon, e-mail, komunikatory, profile w mediach społecznościowych).
3. Jeśli zachodzi taka konieczność, właściwą formą komunikacji z małoletnimi i ich rodzicami lub opiekunami poza godzinami pracy są kanały służbowe (e-mail, telefon służbowy).
4. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, pracownik zobowiązany jest poinformować o tym właściciela Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek” a rodzice/opiekunowie małoletnich muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
5. Utrzymywanie relacji towarzyskich lub rodzinnych (jeśli małoletni i rodzice/opiekunowie małoletnich są osobami bliskimi wobec pracownika) wymaga zachowania poufności wszystkich informacji dotyczących innych małoletnich, ich rodziców oraz opiekunów

11.5. Załącznik nr 5

ZASADY BEZPIECZNYCH REALACJI MIĘDZY MAŁOLETNIAMI

1. Personel dba o to, by małoletni wzajemnie się szanowali i akceptowali różnice kulturowe, społeczne i indywidualne, promując atmosferę otwartości i tolerancji a także szanować granice innych.
2. Personel dba o to, by małoletni zachowywali wysoką kulturę osobistą poprzez unikanie wulgaryzmów, przedrzeźniania, wyzwisk, a także używanie zwrotów grzecznościowych.
3. Małoletni biorą odpowiedzialność za swoje słowa i czyny, dbając o to, by ich zachowanie przyczyniało się do tworzenia bezpiecznego i pozytywnego środowiska Szkoły nauki jazdy „Łukasz i Marek”.
4. Małoletni uczestniczą w aktywnościach i zadaniach, które promują współpracę, ucząc się rozwiązywać problemy i budować zdrowe relacje.
5. Wyśmiewanie i poniżanie w relacji dziecko-dziecko jest nieakceptowalne.
6. Wszelkie formy agresji, wyśmiewania, poniżania i hejtu w relacji małoletni - małoletni są niedozwolone. Personel reaguje na przejawy agresji, wyśmiewania i poniżania między małoletnimi.
7. Personel placówki regularnie monitoruje zachowania małoletnich, aby zapewnić bezpieczne i pozytywne relacje, a także w razie potrzeby interweniować i zapewniać odpowiednie środowisko do rozwoju

11.6. Załącznik nr 6

ANKIETA DLA PRACOWNIKÓW MONITORUJĄCA REALIZACJĘ STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNICH W SZKOLE NAUKI JAZDY „ŁUKASZ I MAREK”

	Odpowiedz na poniższe pytania	TAK	NIE
1.	Czy znasz standardy ochrony uczniów obowiązujące w szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek”		
2.	Czy uważasz, że potrafisz rozpoznać syndromy krzywdzonego małoletniego?		
3.	Czy wiesz w jaki sposób reagować na symptomy krzywdzenia małoletniego?		
4.	Czy zaobserwowałeś naruszenie zasad określonych w Standardach oraz w pozostałych regulaminach i procedurach przez innego pracownika?		
5.	Czy masz uwagi / sugestie / przemyślenia związane z funkcjonującymi w szkole nauki jazdy „Łukasz i Marek” Standardami Ochrony Małoletnich”? (Jeżeli tak, opisz je poniżej)		
6.	Czy jakieś działanie związane z przyjęciem Standardów jest odbierane jako trudne lub niechętnie podchodzisz do jego realizacji z innych powodów?		

11.7. Załącznik nr 7

OŚWIADCZENIE OPIEKUNA O ZNAJOMOŚCI I PRZESTRZEGANIU ZASAD ZAWARTYCH W STANDARDACH OCHRONY MAŁOLETNIICH W SZKOLE NAUKI JAZDY

.....
miejscowość, data

Ja,oświadczam, że
zapoznałem/łam się ze Standardami Ochrony Małoletnich stosowanymi w Szkole nauki jazdy
„Łukasz i Marek”

.....
czytelny podpis

11.8. Załącznik nr 8

ZASADY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ OSOBY TRZECIE

Gdy podejrzewasz, że małoletni:

1. Doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie (Uwaga! Przemoc z uszczerbkiem na zdrowiu oznacza spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.):
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - zawiadom policję pod nr 112 lub 997 (Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane małoletniego, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie).
2. doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie):
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - zakończ współpracę / rozwiąż umowę z osobą krzywdzącą małoletniego.
3. Jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw:
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, składając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (Uwaga! Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej dla Ciebie jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane małoletniego i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie
 - opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji).
4. Doświadcza innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - przeprowadź rozmowę dyscyplinującą, a w przypadku braku poprawy zakończ współpracę.

11.9. Załącznik nr 9

ZASADY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ OSOBY MAŁOLETNIIE (PRZEMOC RÓWNIĘŚNICZA)

Gdy podejrzewasz, że małoletni:

1. Doświadczają ze strony innego małoletniego przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (Uwaga! Oznacza to spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - przeprowadź rozmowę z rodzicami/opiekunami małoletnich uwięzionych w przemoc,
 - równolegle powiadom najbliższy sąd rodzinny lub policję, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (Uwaga! Zawiadomienie można zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane małoletniego i dane osoby podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie – opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie możesz też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji.).
2. Doświadczają ze strony innego małoletniego jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacji, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od osoby podejrzanej o krzywdzenie,
 - przeprowadź rozmowę osobno z rodzicami małoletniego krzywdzącego i krzywdzonego oraz opracuj działania naprawcze,
 - w przypadku powtarzającej się przemocy powiadom lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny (Uwaga! Wniosek należy złożyć na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. We wniosku podaj wszystkie znane Ci dane małoletniego, tj. imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy
 - opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowałeś/- aś)

11.10. Załącznik nr 10

ZASADY INTERWENCJI W PRZYPADKU PODEJRZENIA KRZYWDZENIA MAŁOLETNIEGO PRZEZ OPIEKUNA PRAWNEGO

Gdy podejrzewasz, że małoletni:

1. Doświadcza przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu (Uwaga! Oznacza to spowodowanie choroby lub uszkodzenia ciała, np. złamanie, zasinienie, wybite zęba, zranienie, a także m.in. pozbawienie wzroku, słuchu, mowy, wywołanie innego ciężkiego kalectwa, trwałej choroby psychicznej, zniekształcenia ciała itp.), wykorzystania seksualnego lub/i zagrożone jest jego życie:
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego i odseparuj go od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie,
 - zawiadom policję pod nr 112 lub 997 (Uwaga! W rozmowie z konsultantem podaj swoje dane osobowe, dane małoletniego, dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie).
2. Doświadcza zaniedbania lub rodzic/opiekun małoletniego jest niewydolny wychowawczo (np. małoletni chodzi w nieadekwatnych do pogody ubraniach, opuszcza miejsce zamieszkania bez nadzoru osoby dorosłej):
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego,
 - porozmawiaj z rodzicem/opiekunem,
 - powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego i/lub materialnego,
 - w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej.
3. Jest pokrzywdzony innymi typami przestępstw:
 - poinformuj na piśmie policję lub prokuraturę, wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa (Uwaga! Zawiadomienie możesz zaadresować do najbliższej jednostki. W zawiadomieniu podaj swoje dane osobowe, dane małoletniego i dane osoby podejrzewanej o krzywdzenie oraz wszelkie znane Ci fakty w sprawie
 - opisz, co dokładnie się zdarzyło i kto może mieć o tym wiedzę. Zawiadomienie można też złożyć anonimowo, ale podanie przez Ciebie danych umożliwi organowi szybsze uzyskanie potrzebnych informacji).
4. Doświadcza jednorazowo innej przemocy fizycznej (np. klapsy, popychanie, szturchanie), przemocy psychicznej (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub innych niepokojących zachowań (tj. krzyk, niestosowne komentarze):
 - zadbaj o bezpieczeństwo małoletniego,
 - przeprowadź rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie,
 - powiadom o możliwości wsparcia psychologicznego,
 - w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy powiadom właściwy ośrodek pomocy społecznej (Uwaga! Ośrodek należy powiadomić na piśmie lub mailowo. Pamiętać należy o podaniu wszystkich znanych danych małoletniego, tj. imienia i nazwiska, adresu zamieszkania, imion i nazwisk rodziców. Opisz wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie i wszelkie znane Ci fakty.),
 - równoległe złóż do sądu rodzinnego wnioski o wgląd w sytuację rodziny (Uwaga! Wniosek składa się na piśmie do sądu rodzinnego właściwego ze względu na miejsce zamieszkania małoletniego. We wniosku podaje się wszystkie znane dane małoletniego, tj. imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców, oraz wszystkie okoliczności, które mogą być istotne dla rozstrzygnięcia sprawy
 - opisz, co niepokojącego dzieje się w rodzinie, co zaobserwowano.).